

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Relacións internacionais		Código	615G01204
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	Castelán/Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Público			
Coordinación	Mkrtichyan , Artak	Correo electrónico	a.mkrtichyan@udc.es	
Profesorado	Mkrtichyan , Artak	Correo electrónico	a.mkrtichyan@udc.es	
Web				
Descripción xeral	<p>O obxectivo da docencia das Relacións Internacionais consiste en posibilitar o ensino e a aprendizaxe sistemáticas da estrutura -actores e factores- e da dinámica ?interaccións- da Sociedade internacional, facilitando a comprensión entre os alumnos dos problemas básicos que a rodean.</p> <p>As Relacións Internacionais preséntanse ó alumno mediante unha aproximación histórico-sociolóxica, de xeito que poida aprehender eficazmente, a través de acontecementos históricos e sociolóxicos, os conceptos centrais da disciplina, así como comprender as principais aproximacións teóricas ás Relacións Internacionais e a súa utilidade para entender e interpretar a estrutura e a dinámica da sociedade internacional contemporánea.</p> <p>Asemade, realizárase unha aproximación axiolóxica ás Relacións Internacionais, coa finalidade de procurar unha constante valoración e espírito crítico na conciencia do alumno. Desde logo, a dimensión finalista da actividade docente conduce a que o ensino non se reduza a unha descripción da Sociedade internacional, se non que debe facerse reflexionar ó alumno sobre o conxunto de valores que inspiran as Relacións Internacionais e ós que aspira a propia Sociedade internacional, especialmente, na súa dimensión de transición cara a unha Comunidade internacional. Deste xeito, ó ensinar e difundir as Relacións Internacionais preténdese contribuír a facer avanzar a Sociedade internacional e os suxeitos que a integran na vía da paz e da solidariedade.</p> <p>Tendo en conta ou contido esencial da disciplina científica, a súa docencia exponse desde unha visión realista pero co firme propósito de facer partícipe ó alumno dos valores que inspiran a Sociedade internacional, apuntando, cando sexa posible, súxestións para a súa mellora e insistindo, sobre todo, non respecto deses valores e no cumprimento das normas que os recoñecen e protexen. Neste contexto, sitúase unha das funcións más importantes da docencia das Relacións Internacionais: demostrar e convencer ós estudiantes de que esta é unha disciplina cada vez máis relevante na formación de todo sociólogo, e que tomen conciencia da perspectiva internacional que lles confire o coñecemento das Relacións Internacionais, como elemento imprescindible nun mundo cada vez máis interdependente e globalizado, e cunha incidencia directa na vida diaria dos individuos indistintamente do grupo social ó que pertenzan.</p> <p>A función docente universitaria, na que se combina unha función informativa e outra formativa, debe servir para formar sociólogos que poidan atopar saídas profesionais vinculadas cos seus estudos, pero, sobre todo, tamén debe servir para formar e potenciar as capacidades intelectuais dos estudiantes para que poidan e saibam afrontar de xeito crítico os valores e as actitudes sociais que se desenvolven nas sociedades nacionais, comunitaria e internacional das que eles forman parte.</p> <p>Neste sentido, e a través da lectura, estudo e entendimento de libros e artigos sobre temas internacionais, preténdese desenvolver as capacidades analítica, reflexiva e deductiva do alumno, que deberá ser capaz de expresar con propiedade e de xeito razoado, oralmente e por escrito, argumentos sobre a realidade internacional que cheguen máis alá do simple dato ou feito.</p>			

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos - Non se realizarán cambios</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen - Proba obxectiva (computa na avaliación) - Traballo tutelado (computa na avaliación) - Simulación (computa na avaliación) - Actividades iniciais - Sesión maxistral</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican - Mantense a metodología docente, pero substitúese a docencia presencial por unha docencia virtual, e as actividades prácticas realizaranse, tamén, por medios virtuais</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado - TEAMS, Moodle, Microsoft Outlook</p> <p>4. Modificacións na avaliación - A proba final desenvolverase virtualmente coas garantías de seguridade correspondente.</p> <p>*Observacións de avaliación: - Mantense o indicado no Paso 7</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía - Non se realizarán cambios</p>
----------------------	--

Código	Competencias / Resultados do título
	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
Realizar un análisis crítico de las transformaciones y evolución que tienen lugar en las sociedades contemporáneas.	A8	
Organizar trabajos prácticos en grupos mixtos de estudiantes nacionales y extranjeros.	A33	
Organizar y planificar el tiempo en función del marco temporal establecido.		B1
Incorporar el contexto global e internacional para entender y analizar los fenómenos sociales.		B26
Describir y analizar las cuestiones planteadas de la materia desde un enfoque internacional.	B3	B15
Definir y debatir de modo crítico los problemas sociales y culturales en ámbito internacional	A36	
Manejar las herramientas tecnológicas en realización de los trabajos prácticos.		C3
Realizar los trabajos prácticos y el examen final en idiomas oficiales de la comunidad autónoma.		C1
Determinar, analizar y buscar soluciones de problemas contemporáneos internacionales sobre la base de los valores democráticos y de la solidaridad.		C4

Contidos	
Temas	Subtemas

<p>- PARTE I ?</p> <p>A SOCIEDADE INTERNACIONAL</p> <p>Lección 1. A Sociedade internacional como obxecto das Relacións Internacionais</p>	<p>Lección 1. A Sociedade internacional como obxecto das Relacións Internacionais</p> <p>1. As Relacións Internacionais: fundamentos teóricos e conceptuais 2. A Sociedade internacional: concepto, formación e evolución 3. O sistema internacional como instrumento de análise da Sociedade internacional. A) Estrutura do sistema internacional: actores e factores internacionais B) Dinámica do sistema internacional: interaccións entre actores e factores</p>
---	---

- PARTE II - OS ACTORES DAS RELACIÓNIS INTERNACIONAIS A) OS SUXEITOS INTERNACIONAIS Lección 2. Os Estados. Lección 3. As Organizacións Internacionais. Lección 4. As Nacións Unidas. Lección 5. A Unión Europea B) OUTROS ACTORES INTERNACIONAIS Lección 6. O individuo e a opinión pública internacional. Lección 7. As Organizacións Non Gobernamentais (ONG). Lección 8. As Empresas Transnacionales (ET)	A) OS SUXEITOS INTERNACIONAIS Lección 2. Os Estados. 1. O Estado como actor e como suxeito internacional. 2. Os elementos constitutivos do Estado soberano. 3. A distribución do poder na Sociedade internacional: a noción de ?potencia?. Lección 3. As Organizacións Internacionais. 1. Antecedentes e evolución histórica. 2. Concepto e classes. 3. Personalidade internacional, estrutura e formación da vontade. Lección 4. As Nacións Unidas. 1. Propósitos e principios. 2. Membros 3. Estrutura institucional. 4. Principais funcións da Nacións Unidas A) A descolonización. B) O mantemento da paz e a seguridade internacionais. C) O desenvolvemento. 5. Os Organismos especializados das Nacións Unidas. Lección 5. A Unión Europea 1. Orixes e evolución. 2. Institucións e órganos comunitarios. 3. O sistema de normas e actos. 4. Políticas e accións da Unión Europea B) OUTROS ACTORES INTERNACIONAIS Lección 6. O individuo e a opinión pública internacional. 1. O individuo e o seu papel nas Relacións Internacionais. A) A subjetividade internacional do individuo. a) A capacidade de actuar ante órganos internacionais. b) A responsabilidade internacional do individuo. Especial referencia á xurisdición penal internacional. 2. A opinión pública internacional e a súa incidencia nas Relacións Internacionais. Lección 7. As Organizacións Non Gobernamentais (ONG). 1. Evolución e desenvolvemento histórico 2. Concepto e características 3. O papel das ONG nas relacións internacionais: os seus grandes obxectivos. 4. As relacións das ONG con outros actores internacionais Lección 8. As Empresas Transnacionales (ET) 1. Evolución e desenvolvemento histórico. 2. Concepto e características. 3. Os efectos das ET na Sociedade internacional. 4. O control das ET.
--	---

<p>- PARTE III -</p> <p>OS FACTORES DAS RELACIÓNIS INTERNACIONAIS</p> <p>Lección 9. O factor xeográfico e demográfico.</p> <p>Lección 10. O factor económico e o tecnolóxico.</p> <p>Lección 11. O factor ideolóxico.</p> <p>Lección 12. O factor xurídico.</p>	<p>Lección 9. O factor xeográfico e demográfico.</p> <p>1. Incidencia do factor xeográfico nas Relaciónis Internacionais.</p> <p>A) Cuestións geoestratégicas.</p> <p>B) Os recursos naturais</p> <p>2. Incidencia do factor demográfico en Relaciónis Internacionais.</p> <p>A) Problemas demográficos actuais.</p> <p>B) Movementos internacionais de poboación.</p> <p>Lección 10. O factor económico e o tecnolóxico.</p> <p>1. Incidencia do factor económico nas Relaciónis Internacionais.</p> <p>2. Poder transnacional e orde económica internacional.</p> <p>3. A incidencia do desenvolvemento tecnolóxico nas Relaciónis Internacionais.</p> <p>4. O progreso técnico e a competición internacional.</p> <p>Lección 11. O factor ideolóxico.</p> <p>1. A incidencia da ideoloxía nas Relaciónis Internacionais.</p> <p>2. A ideoloxía desde unha perspectiva política e económica.</p> <p>3. A ideoloxía desde unha perspectiva cultural e relixiosa.</p> <p>Lección 12. O factor xurídico.</p> <p>1. O Dereito internacional como ordenamento xurídico da Sociedade internacional</p> <p>2. A creación e o desenvolvemento progresivo do Dereito internacional na Sociedade internacional actual</p>
<p>- PARTE IV -</p> <p>A DINÁMICA DAS RELACIÓNIS INTERNACIONAIS:</p> <p>As INTERACCIÓNIS ENTRE ACTORES E FACTORES NA SOCIEDADE INTERNACIONAL</p> <p>A) O CONFLITO</p> <p>Lección 13. Os conflitos internacionais e a súa resolución pacífica.</p> <p>B) A COOPERACIÓN</p> <p>Lección 14. Principais ámbitos da cooperación internacional.</p>	<p>A) O CONFLITO</p> <p>Lección 13. Os conflitos internacionais e a súa resolución pacífica.</p> <p>1. Os conflitos internacionais: concepto e clases.</p> <p>2. Os conflitos armados:</p> <p>A) A prohibición da ameaza ou do uso da força, e a lexítima defensa.</p> <p>B) A regulamentación dos conflitos armados</p> <p>C) O Dereito internacional humanitario.</p> <p>3. A resolución pacífica dos conflitos internacionais.</p> <p>B) A COOPERACIÓN</p> <p>Lección 14. Principais ámbitos da cooperación internacional.</p> <p>1. A Sociedade internacional como sociedade baseada na cooperación e os intereses solidarios.</p> <p>2. A protección internacional dos dereitos humanos</p> <p>3. O desenvolvemento</p> <p>4. O comercio internacional</p> <p>5. A protección internacional do medio ambiente</p>

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A8 B3 C1 C4	2	0	2
Traballos tutelados	A33 A36 B15 B26	4	10	14
Simulación	A33 B1	4	10	14

Actividades iniciais	B1	3	6	9
Sesión maxistral	C3	108	0	108
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Proba obxectiva	O exame será final e consistirá en diversas preguntas baseadas en epígrafes do programa.
Traballos tutelados	Casos prácticos, cuestionarios e preguntas de reflexión sobre determinados contidos da materia, coas orientacións e tutorías do profesor. Poderán consistir en aprendizaxe cooperativo e poderán ir acompañados de foros de debate dirixidos.
Simulación	Representación dalgún proceso da realidade internacional con participación de suxeitos e/ou actores internacionais (por exemplo, o proceso de toma de decisións no Consello de Seguridade das Nacións Unidas).
Actividades iniciais	Representación do papel dalgún suxeito ou actor internacional a partir dalgunha situación de actualidade ou de relevancia internacional (por exemplo, o papel da Unión Europea da xestión de conflictos internacionais)
Sesión maxistral	Explicación teórica no aula dos contidos fundamentais da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Actividades iniciais	A atención personalizada resulta esencial para un mellor rendimento do alumno e unha mejor adquisición das competencias esixidas.
Sesión maxistral	
Proba obxectiva	
Traballos tutelados	Requírese unha participación activa do alumno tanto na aula como nas tutorías para que o profesor poida ter o maior número de elementos posíbeis para personalizar a docencia.
Simulación	No seu caso, estableceránse tutorías personalizadas e/ou en grupo para orientar aos alumnos no seguimento das sesións maxistrais así como no desenvolvemento das diversas actividades da materia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Actividades iniciais	B1	As actividades dirixidas representarán o 40% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión ou en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	5
Sesión maxistral	C3	Docencia expositiva e orientativa sobre os contidos do programa.	5
Proba obxectiva	A8 B3 C1 C4	O exame final será escrito e suporá o 60% da nota total. Realizarse ao final do cuadrimestre sobre a base da docencia impartida durante o curso, e consistirá en diversas preguntas baseadas en epígrafes do programa.	70
Traballos tutelados	A33 A36 B15 B26	As actividades dirixidas representarán o 40% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión ou en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	10
Simulación	A33 B1	As actividades dirixidas representarán o 40% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión ou en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	10

Observacións avaliación

La nota final de la asignatura se corresponderá en un 60% con el examen final y en un 40% con las actividades dirigidas. En el supuesto caso de que el alumno no entregue los trabajos dirigidos, su calificación final será la nota obtenida por la prueba objetiva de acuerdo con la ponderación establecida, siendo la nota máxima un 6. No se permitirá ningún cambio de turno ni de grupo reducido que no haya sido autorizado previamente por el Centro. Cualquier intento de fraude o plagio en cualquier actividad que se desarrolle durante el curso o en el examen final será penalizada con un suspenso automático en la asignatura (0).

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - BARBÉ, E. (2007). Relaciones internacionales, 3ª ed. . Madrid: Ed. Tecnos - DEL ARENAL, C. (2010). Introducción a las Relaciones internacionales, 4ª ed.. Madrid: Ed. Tecnos - DEL ARENAL, C. (2014). Etnocentrismo y teoría de las Relaciones internacionales. Madrid: Ed. Tecnos - DEL ARENAL, C. (coord.) (2015). Teorías de las Relaciones Internacionales. Madrid: Ed. Tecnos - DÍEZ DE VELASCO, M. (coordinada por SOBRINO HEREDIA, J. M.) (2010). Las Organizaciones internacionales, 16ª ed.. Madrid: Ed. Tecnos - ESCRIBANO ÚBEDA-PORTUGUÉS, J. (2010). Lecciones de relaciones internacionales. Madrid: Ed. Aebius - GARCÍA PICAZO, P. (2017). Teoría breve de las relaciones internacionales, 5ª ed.. Madrid: Ed. Tecnos - MERLE, M. (2000). Sociología de las relaciones internacionales. Madrid: Ed. Alianza - PALOMARES LERMA, G. (2006). Las relaciones internacionales en el Siglo XXI. Madrid: Ed. Tecnos - SOBRINO HEREDIA, J.M. (2016). Textos para el estudio del Derecho internacional público, Derecho de la Unión Europea y Derecho internacional de los espacios. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch - SOBRINO HEREDIA, J.M. (2016). Textos para el estudio del Derecho internacional público, Derecho de la Unión Europea y Derecho internacional de los espacios. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch - BARBÉ. E. (dir.) (2014). La Unión Europea en las relaciones internacionales. Madrid: Ed. Tecnos - JACKSON, ROBERT H. (2007). Introduction to international relations. OxfordUniversity Press - GOLDSTEIN, JOSHUA S. (2010). International relations. Longman - ARMSTRONG, D. (2012). International law and international relations. Cambridge University Press - SUR, S. (2011). Relations internationales. Montchrestien - TAWIL, E. (2010). Relations internationales. Vuibert
Bibliografía complementaria	RECURSOS WEB BANCO MUNDIAL (WB) http://www.worldbank.org COMISIÓN ECONÓMICA PARA AMÉRICA LATINA (CEPAL) http://www.eclac.org CONSEJO DE EUROPA http://www.coe.int CONFERENCIA DE NACIONES UNIDAS PARA EL COMERCIO Y EL DESARROLLO (UNCTAD) http://www.unctad.org FONDO MONETARIO INTERNACIONAL (FMI) http://www.imf.org FONDO DE LAS NACIONES UNIDAS PARA LA INFANCIA (UNICEF) http://www.unicef.org INSTITUTO DE DERECHO INTERNACIONAL (IDI) http://www.idi-iil.org ORGANIZACIÓN DE LAS NACIONES UNIDAS (ONU) http://www.un.org ORGANIZACIÓN DE LAS NACIONES UNIDAS PARA LA AGRICULTURA Y LA ALIMENTACIÓN (FAO) http://www.fao.org ORGANIZACIÓN DE LAS NACIONES UNIDAS PARA EL DESARROLLO INDUSTRIAL (ONUDI) http://www.unido.org ORGANIZACIÓN DE LAS NACIONES UNIDAS PARA LA EDUCACIÓN, LA CIENCIA Y LA CULTURA (UNESCO) http://www.unesco.org ORGANIZACIÓN MUNDIAL DEL COMERCIO (OMC) http://www.wto.org ORGANIZACIÓN INTERNACIONAL DEL TRABAJO (OIT) http://www.ilo.org ORGANIZACIÓN MUNDIAL DE LA SALUD (OMS) http://www.who.org ORGANIZACIÓN PARA LA COOPERACIÓN Y DESARROLLO ECONÓMICO (OCDE) http://www.oecd.org ORGANIZACIÓN DE LOS ESTADOS AMERICANOS (OEA) http://www.oas.org PROGRAMA DE LAS NACIONES UNIDAS PARA EL DESARROLLO (PNUD) http://www.undp.org TRIBUNAL INTERNACIONAL DE JUSTICIA (CIJ ? TIJ) http://www.icj-cij.org/ UNIÓN EUROPEA (UE) http://www.europa.eu THE WORLD FACTBOOK https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/ MEDIOS DE COMUNICACIÓN: Medios nacionales Medios internacionales EL PAÍS www.elpais.es ABC www.abc.es EL MUNDO http://www.elmundo.es / LA VOZ DE GALICIA www.lavozdegalicia.com LA VANGUARDIA www.lavanguardia.es AGENCIA EFE www.efe.es EUROPAPRESS http://www.europapress.es BBC NEWS http://www.bbc.co.uk/mundo/ RT http://actualidad.rt.com/ CNN EUROPE http://edition.cnn.com/EUROPE/ REUTERS http://www.reuters.com/ RIA Novosti http://sp.rian.ru/ France 24 http://www.france24.com/ LE MONDE http://www.lemonde.fr LE FIGARO www.lefigaro.fr ALJAZEERA http://www.aljazeera.com/ PressTV http://www.presstv.ir/

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
H ^a política e social contemporánea/615G01109
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Sistemas políticos comparados/615G01202
Socioloxía económica e das organizacións/615G01207
Materias que continúan o temario
Traballo de grao/615G01420
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías